

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafile-hitap - Set 1

1-) Parçada ağaca özellikle hangi mevsimde bakılması isteniyor ve bu mevsimde hangi değişimler öne çıkarılıyor? (18 kelime)
Bahar zamanı dikkatle bakılması

2-) Meyvelerin büyümesi hangi iki temel ilkeye bağlanıyor? (5 kelime)
Hikmet

3-) Dalların “çocuk” benzetmesiyle anılması ağacın hangi yönünü öne çıkarıyor? (8 kelime)
Şefkat uyandıran,

4-) “Adilli mizan” ifadesi burada neyi anlatır? (13 kelime)
Varlıkta haksızlık ve

5-) Metinde “lisan” ve “kelimat” gibi anlatımların kullanılması neyi düşündürür? (12 kelime)
Varlıkların sözle değil

6-) Süs, tat ve koku gibi güzellikler neden inanç bakımından önemli deliller sayılıyor? (14 kelime)
Çünkü bunlar sadece

7-) Ağaç üzerindeki bu çok yönlü işaretler hangi ilahî sıfat ve hakikatlere delalet ediyor? (22 kelime)
Hikmet, kerem, rahmet, ihsan, nimet

8-) Son hitapta “başıboş zannetme” eleştirisi hangi yanlış hedef alıyor? (10 kelime)
İnsanın kendisini

9-) Yeryüzündeki bütün ağaçlar birlikte düşünülünce tek bir ağacın verdiği mesaj nasıl genişler? (11 kelime)
Ferdî bir

10-) İnsanın görmezden gelmesiyle varlıkların şahitliğinin bitmemesi neyi gösterir? (12 kelime)
Hakikatin insanın keyfine

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 2

1-) Yaprakların ortaya çıkışı hangi özelliğiyle dikkat çekiyor? (9 kelime)

Dağınık değil,

2-) Bahar sahnesinde yaprak, çiçek ve meyve sıralaması neyi hissettiriyor? (7 kelime)

Aşamalı,

3-) Ağacın görünüşündeki incelikler hangi iki ana eksenle okunuyor? (5 kelime)

Hikmet

4-) Meyveler hangi iki yönüyle önem kazanıyor? (13 kelime)

Hem besleyici nimet

5-) Metne göre düzenin içinde denge, dengenin içinde sanat bulunması neyi ispatlamaya yarar? (11 kelime)

Ağacın gelişigüzel

6-) Tohumlar ve çekirdekler hangi yönden dikkat çekici görülüyor? (8 kelime)

Kudretin harika

7-) Burada özellikle hangi iki akaid konusu açıkça vurgulanıyor? (7 kelime)

Allah'ın

8-) Tohumlar ve çekirdekler üzerinden hangi aklî çıkarım yapılabilir? (13 kelime)

Küçük bir çekirdekte

9-) Bütün ağaçların hâl dili birlikte düşünüldüğünde hangi ayet manasıyla bağlantı kuruluyor? (10 kelime)

Göklerde ve

10-) Metnin sonunda "mahkûm edilmek" fikri neyi anlatıyor? (12 kelime)

İnkâr veya gaflet

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafile-hitap - Set 3

1-) Bu parçada ağaç yalnız biyolojik bir varlık olarak mı görülüyor, yoksa başka bir işlev de yükleniyor mu? (15 kelime)

Sadece biyolojik bir

2-) Bu dört unsurun ortak özelliği nedir? (11 kelime)

Hepsi gelişigüzel

3-) Yaprakların yeşermesi ile çiçeklerin açması arasında anlam bakımından nasıl bir fark kuruluyor? (15 kelime)

Yapraklarda kerem ve

4-) Yaprak, çiçek ve meyvenin ayrı ayrı “dil” gibi gösterilmesi hangi edebî ve fikrî amaca hizmet eder? (10 kelime)

Her unsurun

5-) Tatlar ve kokular metinde sadece duyuşal özellikler olarak mı ele alınıyor, yoksa daha derin bir anlama mı bağlanıyor? (14 kelime)

Daha derin bir

6-) Parçada tek tek unsurlardan bütüncül sonuca nasıl geçiliyor? (21 kelime)

Yaprak, çiçek, meyve, tat, koku

7-) Koku ve tatların çok çeşitli olması hangi sonuca destek oluyor? (10 kelime)

Rahmetin, ihsanın

8-) Parçada rahmetin güzelliği ve rububiyetin kemali birlikte anılınca ne vurgulanmış olur? (14 kelime)

Allah’ın hem şefkatle

9-) Yeryüzündeki bütün ağaçların ortak şahitliği niçin daha güçlü kabul edilir? (14 kelime)

Çünkü aynı mesajın

10-) Kâinatın susmaması ifadesi, insanın sorumluluğu açısından ne anlama gelir? (10 kelime)

İnsan inkâr

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafile-hitap - Set 4

1-) Metnin ilk cümlesinde ağaca bakarken hangi dört unsur özellikle peş peşe gösteriliyor? (11 kelime)
Yaprakların çıkması,

2-) Bahar mevsimi neden bu anlatım için uygun bir örnek oluşturuyor? (10 kelime)
Çünkü canlılık,

3-) Dalların hafif rüzgârla salınması niçin sert değil de yumuşak bir tasvirle anlatılmış olabilir? (13 kelime)
Rahmet, letafet ve

4-) Ölçünün içinde bulunduğu daha ileri sanat tabakaları nelerdir? (11 kelime)
Ölçünün içinde

5-) Tohum ve çekirdeklerin sona doğru anılması neyi düşündürüyor? (10 kelime)
Görünüşte küçük

6-) Metindeki delillendirme zincirinde düzen, denge, sanat ve ziynet birbirine nasıl bağlanıyor? (16 kelime)
Düzen dengeyi, denge ince

7-) Ağaçtan hareketle ulaşılan en temel inanç sonucu nedir? (12 kelime)
Her şeyi hikmetle

8-) Parçada bir tek ağaçtan çok sayıdaki ilahî isme nasıl ulaşılır? (16 kelime)
Ağacın farklı yönleri ayrı

9-) İnsanın kendi kulağını kapatması neden çözüm sayılmıyor? (12 kelime)
Çünkü insan görmezden

10-) Son cümlelerdeki uyarı, deliller karşısında takınılması gereken tavrı nasıl belirliyor? (11 kelime)
Gaflete sığınmak

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 5

1-) Bu pasajda ağaç üzerinden hangi büyük hakikat öğretilmek isteniyor? (13 kelime)

Tabiattaki güzellik ve

2-) Bahardaki yaprak, çiçek ve meyve hareketliliği metinde nasıl bir düzen fikrini destekler? (13 kelime)

Her şeyin vakti,

3-) Metinde düzen ile ölçü arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (16 kelime)

Hikmetli bir düzenin içinde

4-) İnce sanat ve nakışların ardından hangi nimetler zikredilerek rahmet vurgusu güçlendiriliyor? (9 kelime)

Farklı tatlar

5-) Meyveler niçin sadece gıda olarak değil, daha kapsamlı bir delil olarak sunuluyor? (14 kelime)

Çünkü onların oluşumu

6-) Tohum ve çekirdeklerin kudret mucizesi sayılması hangi bakış açısını öğretir? (13 kelime)

Küçük görünen şeylerde

7-) Tohumlar ve çekirdekler ağacın hangi derin boyutunu temsil eder? (9 kelime)

Devamlılık, programlı

8-) Bu deliller sadece Allah'ın varlığına mı işaret eder, yoksa başka bir esasa daha delalet eder mi? (8 kelime)

Varlığına işaret

9-) Gaflet sahibine yöneltilen son uyarının özü nedir? (15 kelime)

Kişi gerçeği görmezden

10-) Parçanın genel mesajını bir cümleyle nasıl özetlersin? (16 kelime)

Ağaç ve onun bütün

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 6

1-) Parçada ağaca “dikkatle bak” denilmesi, anlamaya dair nasıl bir tutum ister? (11 kelime)
Yüzeysel değil,

2-) Yaprak, çiçek ve meyve birlikte neyi ifade eden birer işaret gibi sunuluyor? (11 kelime)
Bunlar, yaratılıştaki

3-) Metne göre görünen düzenin arkasında yalnızca estetik mi vardır, yoksa ahlakî bir anlam da var mıdır? (15 kelime)
Sadece estetik değil;

4-) Çiçeklerin görünümü hangi manevî hâli çağrıştırıyor? (7 kelime)
Sevinç,

5-) Ziynet içinde yer alan tat ve koku farklılıkları neyi gösteren alametler kabul ediliyor? (8 kelime)
Rahmetin, ihsanın

6-) Güzel kokular ve farklı lezzetler insanı hangi sonuca götürür? (11 kelime)
Bunların rastgele

7-) Parçada adı geçen ilahî sıfatlar bir arada düşünüldüğünde nasıl bir Rab tasavvuru ortaya çıkar? (14 kelime)
Hikmetle yaratan, cömertçe

8-) Son kısımda gaflet içindeki insana hangi mantıkî zorunluluk hatırlatılıyor? (19 kelime)
Kendini tanıtan ve sevdiren

9-) Son bölümde niçin “dinlemek” fiili öne çıkıyor? (13 kelime)
Çünkü varlıkların hâl

CEVAP ANAHTARI

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Parçada ağaca özellikle hangi mevsimde bakılması isteniyor ve bu mevsimde hangi değişimler öne çıkarılıyor?

Bahar zamanı dikkatle bakılması isteniyor; yaprakların düzenli çıkışı, çiçeklerin ölçülü açışı, meyvelerin hikmet ve merhametle gelişmesi öne çıkarılıyor.

2-) Meyvelerin büyümesi hangi iki temel ilkeye bağlanıyor?

Hikmet ve rahmet esaslarına bağlanıyor.

3-) Dalların “çocuk” benzetmesiyle anılması ağacın hangi yönünü öne çıkarıyor?

Şefkat uyandıran, canlı ve zarif yönünü öne çıkarıyor.

4-) “Adilli mizan” ifadesi burada neyi anlatır?

Varlıkta haksızlık ve başıboşluk değil, dengeli ve yerli yerinde bir ölçü bulunduğunu anlatır.

5-) Metinde “lisan” ve “kelimat” gibi anlatımların kullanılması neyi düşündürür?

Varlıkların sözle değil hâlleriyle mana taşıyan bir ifade gücüne sahip olduğunu düşündürür.

6-) Süs, tat ve koku gibi güzellikler neden inanç bakımından önemli deliller sayılıyor?

Çünkü bunlar sadece var etmekle kalmayıp güzelce nimetlendiren ve ihsan eden bir Yaratıcıyı gösteriyor.

7-) Ağaç üzerindeki bu çok yönlü işaretler hangi ilahî sıfat ve hakikatlere delalet ediyor?

Hikmet, kerem, rahmet, ihsan, nimet verme, güzelleştirme ve üstün lütuf sahibi bir Yaratıcının varlığına, birliğine, rahmetinin güzelliğine ve rububiyetinin kemaline delalet ediyor.

8-) Son hitapta “başboş zannetme” eleştirisi hangi yanlış hedef alıyor?

İnsanın kendisini sahipsiz, denetimsiz ve maksatsız sanma yanlışını hedef alıyor.

9-) Yeryüzündeki bütün ağaçlar birlikte düşünülünce tek bir ağacın verdiği mesaj nasıl genişler?

Ferdî bir işaret, evrensel bir tesbihe ve toplu bir şahitliğe dönüşür.

10-) İnsanın görmezden gelmesiyle varlıkların şahitliğinin bitmemesi neyi gösterir?

Hakikatin insanın keyfine bağlı olmadığını ve dış dünyada sabit deliller bulunduğunu gösterir.

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Yaprakların ortaya çıkışı hangi özelliğiyle dikkat çekiyor?

Dağınık değil, düzenli ve yerli yerinde oluşuyla dikkat çekiyor.

2-) Bahar sahnesinde yaprak, çiçek ve meyve sıralaması neyi hissettiriyor?

Aşamalı, planlı ve maksatlı bir gelişimi hissettiriyor.

3-) Ağacın görünüşündeki incelikler hangi iki ana ekseninde okunuyor?

Hikmet ve rahmet ekseninde okunuyor.

4-) Meyveler hangi iki yönüyle önem kazanıyor?

Hem besleyici nimet oluşlarıyla hem de rahmetin görünür bir tecellisi olmalarıyla önem kazanıyor.

5-) Metne göre düzenin içinde denge, dengenin içinde sanat bulunması neyi ispatlamaya yarar?

Ağacın gelişigüzel değil, bilgi, ölçü ve ustalıklı meydana getirildiğini ispatlamaya yarar.

6-) Tohumlar ve çekirdekler hangi yönden dikkat çekici görülüyor?

Kudretin harika eserleri olmaları bakımından dikkat çekici görülüyor.

7-) Burada özellikle hangi iki akaid konusu açıkça vurgulanıyor?

Allah'ın varlığının zaruriliği ve birliği açıkça vurgulanıyor.

8-) Tohumlar ve çekirdekler üzerinden hangi aklî çıkarım yapılabilir?

Küçük bir çekirdekte büyük bir ağacın programının bulunması, sınırsız kudret ve ilmi düşündürür.

9-) Bütün ağaçların hâl dili birlikte düşünüldüğünde hangi ayet manasıyla bağlantı kuruluyor?

Göklerde ve yerde bulunanların Allah'ı tesbih ettiği manasıyla bağlantı kuruluyor.

10-) Metnin sonunda "mahkûm edilmek" fikri neyi anlatıyor?

İnkâr veya gaflet içindeki kişinin, etrafındaki açık deliller karşısında bahanesiz kalmasını anlatıyor.

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 3 -

CEVAPLAR

1-) Bu parçada ağaç yalnız biyolojik bir varlık olarak mı görülüyor, yoksa başka bir işlev de yükleniyor mu?

Sadece biyolojik bir varlık olarak değil, ilahî hakikatleri bildiren bir delil ve işaret olarak görülüyor.

2-) Bu dört unsurun ortak özelliği nedir?

Hepsi gelişigüzel değil, ölçülü, düzenli ve anlamlı bir oluş içinde sunuluyor.

3-) Yaprakların yeşermesi ile çiçeklerin açması arasında anlam bakımından nasıl bir fark kuruluyor?

Yapraklarda kerem ve lütuf tarafı, çiçeklerde ise sevinçli güzellik ve zarafet tarafı daha belirgin gösteriliyor.

4-) Yaprak, çiçek ve meyvenin ayrı ayrı “dil” gibi gösterilmesi hangi edebî ve fikrî amaca hizmet eder?

Her unsurun kendi hâliyle aynı hakikati anlattığını kavratmaya hizmet eder.

5-) Tatlar ve kokular metinde sadece duyuşal özellikler olarak mı ele alınıyor, yoksa daha derin bir anlama mı bağlanıyor?

Daha derin bir manaya bağlanıyor; bunlar rahmet ve ihsanı gösteren deliller olarak ele alınıyor.

6-) Parçada tek tek unsurlardan bütüncül sonuca nasıl geçiliyor?

Yaprak, çiçek, meyve, tat, koku ve tohum gibi ayrı unsurlar bir araya getirilerek bunların tek bir Yaratıcıya işaret ettiği sonucu çıkarılıyor.

7-) Koku ve tatların çok çeşitli olması hangi sonuca destek oluyor?

Rahmetin, ihsanın ve bilinçli bir nimetlendirme fiilinin bulunduğu sonucunu destekliyor.

8-) Parçada rahmetin güzelliği ve rububiyetin kemali birlikte anılınca ne vurgulanmış olur?

Allah'ın hem şefkatle nimet vermesi hem de her şeyi kusursuzca idare etmesi vurgulanmış olur.

9-) Yeryüzündeki bütün ağaçların ortak şahitliği niçin daha güçlü kabul edilir?

Çünkü aynı mesajın sayısız örnekten birlikte gelmesi, delili daha kapsamlı ve daha sarsılmaz kılar.

10-) Kâinatın susmaması ifadesi, insanın sorumluluğu açısından ne anlama gelir?

İnsan inkâr etse bile hakikatin delilleri sürdüğü için sorumluluktan kaçamaz.

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 4 -

CEVAPLAR

- 1-) Metnin ilk cümlesinde ağaca bakarken hangi dört unsur özellikle peş peşe gösteriliyor?
Yaprakların çıkması, çiçeklerin açması, meyvelerin büyümesi ve dalların rüzgârla hareketi gösteriliyor.
- 2-) Bahar mevsimi neden bu anlatım için uygun bir örnek oluşturuyor?
Çünkü canlılık, yenilenme, büyüme ve çeşitlilik bu mevsimde açıkça görülüyor.
- 3-) Dalların hafif rüzgârla salınması niçin sert değil de yumuşak bir tasvirle anlatılmış olabilir?
Rahmet, letafet ve canlılıktaki sevimli yön daha iyi hissedilsin diye böyle anlatılmış olabilir.
- 4-) Ölçünün içinde bulunduğu daha ileri sanat tabakaları nelerdir?
Ölçünün içinde ince işçilik, nakış, maharetli süsleme ve ziynet yer alıyor.
- 5-) Tohum ve çekirdeklerin sona doğru anılması neyi düşündürüyor?
Görünüşte küçük şeylerde bile büyük kudret ve plan bulunduğunu düşündürüyor.
- 6-) Metindeki delillendirme zincirinde düzen, denge, sanat ve ziynet birbirine nasıl bağlanıyor?
Düzen dengeyi, denge ince sanatı, sanat da süsleme ve güzelliği gösteren iç içe basamaklar hâlinde bağlanıyor.
- 7-) Ağaçtan hareketle ulaşılan en temel inanç sonucu nedir?
Her şeyi hikmetle yaratan tek bir Yaratıcının zorunlu varlığı ve birliği sonucudur.
- 8-) Parçada bir tek ağaçtan çok sayıdaki ilahî isme nasıl ulaşılır?
Ağacın farklı yönleri ayrı ayrı hikmet, kerem, rahmet, ihsan ve güzellik gibi isim tecellilerine işaret eder.
- 9-) İnsanın kendi kulağını kapatması neden çözüm sayılmıyor?
Çünkü insan görmezden gelse de kâinat susmaz; varlıkların birliğe şahitliği devam eder.
- 10-) Son cümlelerdeki uyarı, deliller karşısında takınılması gereken tavır nasıl belirliyor?
Gaflete sığınmak yerine, kâinattaki işaretleri dinleyip hakikati kabul etme tavrını belirliyor.

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 5 -

CEVAPLAR

1-) Bu pasajda ağaç üzerinden hangi büyük hakikat öğretilmek isteniyor?

Tabiattaki güzellik ve düzenin, Allah'ın varlığına, birliğine ve rahmetine delil olduğu öğretilmek isteniyor.

2-) Bahardaki yaprak, çiçek ve meyve hareketliliği metinde nasıl bir düzen fikrini destekler?

Her şeyin vakti, biçimi ve faydası belirlenmiş bir yaratılış düzeni içinde olduğunu destekler.

3-) Metinde düzen ile ölçü arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?

Hikmetli bir düzenin içinde adaletli bir ölçü bulunduğu belirtiliyor; yani intizam, dengeli bir takdirle beraber düşünülüyor.

4-) İnce sanat ve nakışların ardından hangi nimetler zikredilerek rahmet vurgusu güçlendiriliyor?

Farklı tatlar ve güzel kokular zikredilerek rahmet vurgusu güçlendiriliyor.

5-) Meyveler niçin sadece gıda olarak değil, daha kapsamlı bir delil olarak sunuluyor?

Çünkü onların oluşumu hem rahmeti hem de hikmetli düzeni gösteren birer işaret kabul ediliyor.

6-) Tohum ve çekirdeklerin kudret mucizesi sayılması hangi bakış açısını öğretir?

Küçük görünen şeylerde bile büyük manalar ve olağanüstü yaratılış sırları arama bakışını öğretir.

7-) Tohumlar ve çekirdekler ağacın hangi derin boyutunu temsil eder?

Devamlılık, programlı yaratılış ve kudretin yoğunlaşmış işaretini temsil eder.

8-) Bu deliller sadece Allah'ın varlığına mı işaret eder, yoksa başka bir esasa daha delalet eder mi?

Varlığına işaret ettiği gibi birliğine de delalet eder.

9-) Gaflet sahibine yöneltilen son uyarının özü nedir?

Kişi gerçeği görmezden gelse bile dış dünyadaki deliller ortadan kalkmaz; sonunda hakikat karşısında mazeretsiz kalır.

10-) Parçanın genel mesajını bir cümleyle nasıl özetlersin?

Ağaç ve onun bütün unsurları, dikkatle bakana Allah'ın varlığını, birliğini, rahmetini ve kusursuz idaresini açıkça bildirir.

lisans 33-soz-p28-19-pencere-agaclarin-tesbihi-ve-gafle-hitap - Set 6 -

CEVAPLAR

1-) Parçada ağaca “dikkatle bak” denilmesi, anlamaya dair nasıl bir tutum ister?

Yüzeysel değil, tefekkür ederek ve ayrıntıları fark ederek bakma tutumu ister.

2-) Yaprak, çiçek ve meyve birlikte neyi ifade eden birer işaret gibi sunuluyor?

Bunlar, yaratılıştaki düzeni, hikmeti, lütfu ve rahmeti gösteren işaretler gibi sunuluyor.

3-) Metne göre görünen düzenin arkasında yalnızca estetik mi vardır, yoksa ahlakî bir anlam da var mıdır?

Sadece estetik değil; adalet, ihsan ve kerem gibi ahlakî mana taşıyan ilahî tecelliler de vardır.

4-) Çiçeklerin görünümü hangi manevî hâli çağrıştırıyor?

Sevinç, tebessüm ve ihsanla gelen güzelliği çağrıştırıyor.

5-) Ziyinet içinde yer alan tat ve koku farklılıkları neyi gösteren alametler kabul ediliyor?

Rahmetin, ihsanın ve nimet vermenin alametleri kabul ediliyor.

6-) Güzel kokular ve farklı lezzetler insanı hangi sonuca götürür?

Bunların rastgele değil, nimetlendirme ve hoşnut etme maksadıyla verildiği sonucuna götürür.

7-) Parçada adı geçen ilahî sıfatlar bir arada düşünüldüğünde nasıl bir Rab tasavvuru ortaya çıkar?

Hikmetle yaratan, cömertçe veren, merhamet eden, nimetlendiren ve güzelleştiren bir Rab tasavvuru ortaya çıkar.

8-) Son kısımda gaflet içindeki insana hangi mantıkî zorunluluk hatırlatılıyor?

Kendini tanıtan ve sevdiren Rab tanınmak istenmiyorsa bu delillerin susturulması gerekir; fakat susturulamadıkları için onları dinlemek mecburiyeti ortaya çıkar.

9-) Son bölümde niçin “dinlemek” fiili öne çıkıyor?

Çünkü varlıkların hâl diliyle verdiği mesajı anlamanın yolu, onları bilinçle fark etmekten geçiyor.